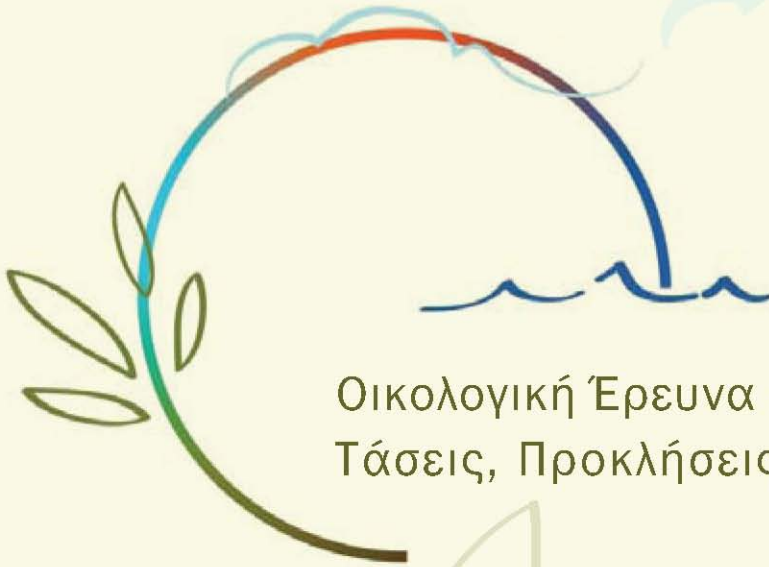

6° Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας

Οικολογική Έρευνα στην Ελλάδα:
Τάσεις, Προκλήσεις, Εφαρμογές

Πρόγραμμα - Περιλήψεις

Επιμέλεια Έκδοσης
Μαργαρίτα Αριανούτσου, Παναγιώτης Δημητρακόπουλος

Αθήνα 2012

Ανθόζωα των Μεσογειακών θαλάσσιων σπηλαίων: ποικιλότητα και χωρική κατανομή των Σκληρακτινίων σε σπήλαια του Βόρειου Αιγαίου

Βασίλης Γεροβασιλείου^{1*}, Δημήτρης Βαφειδής², Ελένη Βουλτσιάδου¹

¹Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

E-mail: vgerovas@bio.auth.gr

²Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος

Τα ανθόζωα αποτελούν μια από τις σημαντικότερες ομάδες προσκολλημένων ασπονδύλων σε σκληρά υποστρώματα της κατώτερης υποπαραλιακής και περιπαραλιακής ζώνης στη Μεσόγειο. Συχνά, κάτω από συγκεκριμένες οικολογικές συνθήκες που σχετίζονται με τη διαθεσιμότητα τροφής, τον υδροδυναμισμό, το φωτισμό και τον διαειδικό ανταγωνισμό, σχηματίζουν φάσεις, χαρακτηριστικές των σκιοφίλων βιοκοινοτήτων. Στα υποθαλάσσια σπήλαια, τα ανθόζωα και ειδικότερα αυτά της τάξης Scleractinia, αποτελούν μια από τις κυρίαρχες ομάδες από πλευράς βιομάζας και κάλυψης του υποστρώματος. Ωστόσο η διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με τα ανθόζωα των υποθαλάσσιων σπηλαίων προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από το χώρο της Βορειοδυτικής Μεσογείου.

Στο πλαίσιο μιας ευρύτερης έρευνας σχετικά με τη βιοποικιλότητα των υποθαλάσσιων σπηλαίων του Βόρειου Αιγαίου, πραγματοποιήθηκαν ποιοτικές και ποσοτικές δειγματοληψίες (πλαίσιο 20 x 20 cm) με αυτόνομη κατάδυση (SCUBA) σε 4 υποθαλάσσια σπήλαια της Λέσβου και του Αγίου Ευστρατίου, με βαθμετρικό εύρος 0-40 m.

Συνολικά καταγράφηκαν 11 είδη ανθόζωων (1 Ceriantharia, 2 Actiniaria και 8 Scleractinia). Από την επεξεργασία των πλαισίων προκύπτει ότι κυρίαρχο είδος από πλευράς κάλυψης επιφάνειας είναι το *Madracis pharensis* ενώ ακολουθούν τα *Hoplangia diurotrix* και *Leptopsammia prunoti* με πολύ μικρότερα ποσοστά. Το συνολικό ποσοστό κάλυψης μειώνεται δραστικά από την είσοδο προς σκοτεινό εσωτερικό του σπηλαίου ενώ καταλαμβάνει μεγαλύτερες τιμές σε οροφές και επιφάνειες με αρνητική κλίση. Οι αναλύσεις ιεραρχικής ομαδοποίησης και πολυδιάστατης διαβάθμισης έδειξαν ότι ο πληθυσμός του σκοτεινού εσωτερικού διαφοροποιείται από αυτόν του ημι-σκοτεινού τμήματος. Επιπλέον, ορισμένα είδη όπως το *Ceratotrochus magnaghii*, που συναντάται κυρίως σε μεγάλα βάθη, καθώς και το *Paracyathus pulchellus*, παρατηρήθηκαν αποκλειστικά στο σκοτεινό εσωτερικό.

Παράλληλα έγινε προσπάθεια αποτίμησης της σημασίας αυτού του ιδιαίτερου οικοσυστήματος για τα Μεσογειακά ανθόζωα μέσα από εξονυχιστική έρευνα της σχετικής βιβλιογραφίας. Συνολικά, 26,8% (44 είδη) και 57,6% (19 είδη) των Μεσογειακών ανθόζωων και σκληρακτινίων αντίστοιχα, έχουν βρεθεί σε σπήλαια. Διερευνήθηκαν, τέλος, τα βιογεωγραφικά πρότυπα κατανομής τους σε διαφορετικές υπο-περιοχές αυτής της ημίκλειστης θάλασσας.

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί (01/2011 μέχρι σήμερα) από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) – Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: Ηράκλειτος II, Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Κατά το διάστημα 10/2009-12/2010, ο Β. Γεροβασιλείου χρηματοδοτήθηκε με υποτροφία από το Κοινωνικό Ταμείο Αλέξανδρος Σ. Ξάνθης.

ISBN: 978-618-80272-0-6

